

KOMMENDÖRSÄTTEN **Anckarsvärd**, NR 2109 A †.

FRIHERRLIGA ÄTTEN **Anckarsvärd**, NR 322 †.

GREVLIGA ÄTTEN **Anckarsvärd**, NR 116 †.

Adlad 1772-09-13 på Stockholms slott av konung Gustav III med namnet 'Anckarsvärd'. Introducerad 1776-12-03 under nr 2109.

Uppflyttad i andra klassen, riddarklassen, 1797-11-01 som kommendörsätt under nr 2109 A. Utdöd på svärdssidan 1878-05-03.

Utdöd på spinnsidan 1903-12-21.

Friherrlig 1805-03-01 på Stockholms slott av konung Gustav IV Adolf och nämnes 'Anckarsvärd' jämte äldste sonen, med succession av värdigheten på äldste son, son efter son. Introducerad 1805-11-30 under nr 322.

Utdöd 1865-01-25.

Grevlig 1809-06-06 enligt 37 § 1809 års Regeringsform, innebärande att endast huvudmannen innehar grevlig värdighet, och nämnes 'Anckarsvärd'.

Introducerad 1810-05-30 under nr 116. Utdöd 1878-05-03.

I Riddarhusets stamtavlor [1] och i *Adelskalendern* [2] har samtliga ovannämnda ätter under 1800-talet redovisats under ättenamnet Anckarsvärd, oaktat de olika stavningarna av namnet i adels-, friherre- respektive grevebrevet. Denna tradition har här behållits med undantag för adliga ätten nr 2019 B, vars ättenamn 1949 [2] ändrades till Ankarsvärd såsom det står i dess adels- och adoptionsbrev från 1787-08-13.

FAM 1:1 (f d TAB 2)

Michael Cosswa, adlad, upphöjd till kommendörsätt, friherre och greve Anckarsvärd (son av Johan Petersson Cosswa, se adliga ätten Anckarsvärd, nr 2109 B, Fam -1:1). Huvudman 1777-12-03 för adliga ätten vid introduktionen under nr 2019. Huvudman 1797-11-01 för kommendörsätten under nr 2019 A. Huvudman 1805-11-30 för friherrliga ätten vid introduktionen under nr 322. Huvudman 1810-05-30 för grevliga ätten vid introduktionen under nr 116. Född 1742-03-09 på Högfors bruk (säteri) i Karbennings socken, Västmanlands län. [3] Student i Uppsala 1752-05-25. Volontär vid Fortifikationsstaten i Stockholm 1759-03-13. Underkonduktör 1759-04-18. [5] Sergeant vid fältartilleriet i Pommern 1759-06-26. [4] Bevistade affären vid Eggezin 1759-10-08. Deltog i vinterkampanjen hos generalen greve Horns avantgarde 1760. Bevistade attacken på Aklamerdam 1760. Deltog i sommarkampanjen och var närvarande vid Demmins och Prentzlow's intagande 1760. Adjutant hos generalmajoren von Hessenstein 1761. Var hela kampanjen 1761 hos generalmajoren greve von Hessenstein och bevistade affärerna vid Neu Brandenburg, Varekau, Ropenack och Colpin samt kanonaden vid Klemptenau. Konstapel vid galärflottan [5] 1762-07-04. Bevistade 1762 års kampanj med gäläreskadern. Fänrik 1762-12-14. Gjorde resor till sjöss på Nordsjön, Spanska sjön och i Medelhavet åren 1765, 1766 och 1767. Löjtnant i armén 1772-09-13. Adlad 1772-09-13 med namnet 'Anckarsvärd'. Introducerad 1776-12-03 under nr 2109. RSO 1772-09-22. Löjtnant vid arméns flotta 1773-04-22. Varvskapten 1774-05-02. Major [5] 1775-06-30. Chef för Lotsverket i Finland 1776-11-29. Överstelöjtnants namn, heder och värdighet 1777-02-19 med tur räknad från 1775-06-30. 'Hade nåden 1777 att föra högt salige konungen Gustaf III till och från S:t Petersburg.' Överstelöjtnant vid finska eskaderns sjöartilleriregemente 1778-04-29. Överste och sekundchef för finska eskadern av arméns flotta samt chef för volontärregementet 1784-08-16. Generaladjutant hos konungen (Gustav III) 1789-05-12. Ledamot av hemliga [5] krigsberedningen och utredningskommissionen 1789. Landshövding över Kalmar län och Öland 1790-10-06. Var landshövding i tjugo år enligt dödboken. Överkommendant över Kalmar fästning [5] 1793-10-09. Generalmajor 1795-02-04. KSO 1797-11-01 med valspråk 'Medborgares aktning'. Uppflyttad i dåvarande andra klassen, riddarklassen, under nr 2109 A. KmstkSO 1801-11-23. Friherre 1805-03-01 jämte äldste sonen enligt primogenitur med succession av värdigheten på dennes äldste son, son efter son, och nämnes 'Anckarsvärd'. Introducerad 1805-11-30 under nr 322. Inspektör över Kalmar läns lantvärn samt Kalmar, Kronobergs och Jönköpings vargeringsbataljoner 1808. Befälhavare över Kalmarfördelningen 1808–1809 [6, 1964:3, s 234]. Lantmarskalk vid 1809–

Friherrliga ätten Anckarsvärd, nr 322, †.

Grevliga ätten Anckarsvärd, nr 116, †.

1810 års riksdag. Underskrev i denna egenskap 1809 års regeringsform. [5] Generallöjtnant 1809-06-06. Greve 1809-06-06 enligt § 37 1809 års regeringsform och nämnes 'Anckarsvärd'. Introducerad 1810-05-30 under nr 116. RoKavKMO 1809-07-03. Avsked på egen begäran från civila och militära ämbeten 1810-05-07. [5] Avsked från landshövdingsämbetet 1810-05-07. Avsked från sina militära ämbeten 1810-05-22. Död 1838-03-23 på Karlslund i Långbro socken, Örebro län, [3] 96 år gammal. 'Begravdes uti ett nytt gravkor på Nya begravningsplatsen vid Brevens bruk i Asker 1838-04-05' Han var en utmärkt militär, så till sjöss som lands, och tjänstgjorde vid 1772 års regementsförändring under generallöjtnanten friherre Sprengtporten på tåget från Finland till Stockholm samt blev därför adlad. Hans dagboksanteckningar från ryska kriget utgavs 1892 av svenska historiska föreningen. Förde 1777 konung Gustav III till och från Sankt Petersburg. Kommenderade under 1788 års fälttåg i Finland arméns flottas såväl finska som svenska eskadrar. Tillskapade och utrustade skärgårdsflottan vilken deltog vid Svensksund 1790. Hans brevväxling förvaras på Eriksberg; Hans dagboksanteckningar från ryska kriget utgavs 1892 av Svenska Historiska Föreningen; En dagbok för åren 1788–1810 som omtalas i Svenskt biografiskt lexikon har sedermera ej anträffats. Litteratur: Svenskt biografiskt lexikon
Gift 1781-06-07 i Visby med friherrinnan **Eva Carolina von Segebaden**. Född 1759-01-20. Död 1843-12-23. Dotter av generallöjtnanten friherre Carl Otto von Segebaden, nr 285 (Fam 1:1), och Maria Elisabet Danckwardt-Lillieström, nr 408 (Fam 3:2).

Barn:

Carl Henrik, friherre Anckarsvärd. Friherre 1805-03-01 jämte fadern. Introducerad 1805-11-30 med fadern under nr 322. Huvudman 1810-05-30 för den friherrliga ätten vid faderns introduktion som greve. Greve och huvudman 1838-03-23 efter fadern. Född 1782-04-22 på Sveaborg, Finland. Fänrik vid arméns flotta 1785-07-24. Fänrik vid Svea livgarde 1794-11-16. Kadett vid Karlberg 1795-09-24. Utexaminerad 1798-08-27. Gjorde efter erhållen permission resor till Italien, Österrike, Schweiz och Frankrike 1799–1802. Löjtnant vid Svea livgarde 1803-06-30. Kapten vid Svea livgarde 1806-12-01. RSO 1808-04-29. Överadjutant och major i armén 1808-12-12. Överstelöjtnant i armén 1809-06-29. Överste i Närke-Värmlands regemente 1810-05-01. Generaladjutant 1812-01-14. Överste och chef för Närkes regemente 1813-02-02. Avsked 1813-08-24. Skattskriven i Sorunda socken 1859-11-01. Död barnlös 1865-01-25 i Stockholm och med honom slöts den friherrliga ätten. 'Han gjorde i yngre åren vidsträckta resor i Italien, Österrike, Schweiz och Frankrike; åtföljde 1803 överstekammarjunkaren friherre Carl Göran Bonde såsom legationskavaljer till ryska hovet; bevistade kriget med Norge och deltog

Friherrliga ätten Anckarsvärd, nr 322, †.

Grevliga ätten Anckarsvärd, nr 116, †.

med beröm i stormningen av skansarna vid Glommen i april 1808; kommenderades med sitt regemente till Tyskland 1813 men blev snart nog, av opposition mot högste befälhavaren, hemskickad till Sverige och på begäran entledigad från tjänsten.' Har gjort sig bekant som politisk oppositionsledare, riksdagstalare och skriftställare. Bevistade 1817–1818 samt 1823 årens riksdagar. [1] Litteratur: *Svenskt biografiskt lexikon*; Tomas Lidman, *Adlig partipolitik vid 1800-talets mitt*, avhandling, Stockholms universitet 1979. Gift 1810-11-16 på Bysta i Askers socken, Örebro län, med stiftsjungfrun friherrinnan **Charlotta Bonde**, i hennes 2:a gifte. Född 1789-05-07. Död 1865-04-23. Dotter av en av rikets herrar översten, kammarjunkaren Carl Göran Bonde, adopterad friherre Bonde, nr 20 (Fam 1:2), och Agneta Sofia Hildebrand, nr 1357 (Fam 3:2).

Johan August. Greve Anckarsvärd. Greve 1865 efter äldre brodern Carl Henrik. Född 1783. Överste och generaladjutant. RSO. Död 1874. Se Fam 2:1.

Maria Carolina. Född 1786-08-15. Död 1788-12-07 på Sveaborg [1], Finland.

En dotter. Dödfödd 1788-... .

Michael. Född 1789-11-09 i Jakobs församling, Stockholm. [3] Död 1790-06-... .

Michael Gustaf. Greve Anckarsvärd. Huvudman 1865-01-25 för kommendörsätten vid sin broder Johan Augusts upphøjelse till greve. Greve och huvudman 1874-11-12 efter äldre brodern Johan Augusts död, varvid kommendörsätten föll vilande då han var sonlös. Född 1792-03-25 i Kalmar stadsförsamling. [3] Kadett vid Karlberg 1804-09-29. Utexaminerad 1808-04-11. Fänrik vid Livgrenadjärregementet 1808-04-21. Transport till fänrik vid Svea livgarde 1809-07-10. Deltog i kriget mot Norge 1808–09. [4] Löjtnant vid Svea livgarde 1812-02-04. Bevistade fälttågen i Tyskland och Norge 1813 och 1814. [4] Ordonnansofficer hos H M Konungen Karl XIII 1817-03-09. [5] Kapten 1817-06-03. RSO 1822-06-11. Major i armén 1828-02-20. Ledamot av Fria Konsternas Akademie (LFrKA) 1829-06-05. Adjutant hos H M Konungen Karl XIV Johan 1829-06-24. Överstelöjtnant i armén 1839-07-27. HedLFrKA 1843. 2:e major vid Svea livgarde 1844-02-08. Överintendent 1844-06-20. KNO 1853-04-28. CXIVJ:sM 1854. Avsked på begäran från överintendentsämbetet 1858-04-27. Bebodde eget hus i Stockholm [2, 1878]. Död ogift 1878-05-03 i Stockholm och utgick med honom den grevliga ätten Anckarsvärd nr 116 och på svärdssidan kommendörsätten Anckarsvärd nr 2109. Han är känd som framstående tecknare och litograf. Litteratur: *Svenskt biografiskt lexikon*; *Svenskt Konstnärsllexikon*; *Personhistorisk tidskrift* 1917; *Svenskt porträttgalleri* (om hans konstnärsskap). Konstakademin äger

Friherrliga ätten Anckarsvärd, nr 322, †.

Grevliga ätten Anckarsvärd, nr 116, †.

Anckarswärds byst i marmor av Fogelberg (1821) och hans porträtt i olja av Per Södermark (1850). M G Anckarsvärd har gjort två blyertsteckningar av gården Källstorp i Broby socken, Skaraborgs län som i original finns på Uppsala universitetsbibliotek [6, 1979:1-2, s 221, 228].

Otto Magnus. Född 1793-11-15 i Kalmar stadsförsamling, Kalmar län. [3] Kadett vid Karlberg 1807-09-30. Avgången 1810-10-12. [1] Sergeant 1811. Student 1811. Fänrik vid Svea livgarde 1811-10-19. Löjtnant i armén 1814-10-20. [1] Avsked på begäran 1814-11-15. Löjtnant i armén 1814-11-15. Reste till Saint-Barthélemy. [1] Registrerad som armélöjtnant Otto de Anckarsvard i Brasilien 1818-01-21 [6, 1997:2, s 293]. 'Han emigrerade till Brasilien där han enligt brev levde i största elände med hustru och barn.' [5] '[...] den olycklige Anckarsvärd, som ännu lever, men i största elände, 100 mil inåt landet med hustru och barn. Han inkommer tvenne gånger om året med en svindrift, som han hitför mot betalning, vilken resa tager honom sextio dagar för att hitkomma och fyrtio dagar för att återvända.' Död 1857-10-.. i provinsen Minas Gerais [5], Brasilien. Litteratur: Paulin A: *Oxehufvud, en svensk viking*, s 92, 1947; Paulin A: *Svenska officerare i Sydamerika* [7].

FAM 2:1 (f d TAB 3)

Johan August, greve Anckarsvärd (son av Michael Cosswa, adlad, friherre och greve Anckarsvärd, Fam 1:1). Huvudman 1805-11-30 för kommendörsätten efter faderns och äldre broderns introduktion som friherrar. Greve och huvudman 1865-01-25 vid äldre brodern Carl Henriks död. Född 1783-12-14 på Sveaborgs fästning i Finland. Inskriften i krigstjänst (underofficer vid arméns flotta) 1787-09-29 [5]. Fänrik vid arméns flotta 1790-12-09. Kadett vid Karlberg 1795-09-24. Utexaminerad 1796-10-14. Transporterad till fänrik vid Göta garde 1796-11-22. Officer vid svenska gardet. 1799-10-03 [1]. Löjtnant vid Göta garde 1802-04-12. Stabsadjutant. Bevistade fälttåget i Pommern 1805–1807. Bevistade skärmytslingarna vid Magnor i Norge 1808-07-.. . Guldmedalj för tapperhet i fält 1808-10-.. . Transporterad till kapten vid Västmanlands regemente 1809-01-18. [5]. Bevistade anfallet vid Umeå med mera under fälttåget i Västerbotten 1809. Överadjutant och major i armén 1809-06-29. RSO 1809-07-03. Överstelöjtnant i armén 1810-05-08. Bataljonschef vid Södra skånska infanteriregementet 1811-12-10. Ledamot av de Fria Konsternas Akademie (LFrKA) 1813-05-05. Deltog i fälttågen i Tyskland och Norge 1813–1814. Överste i armén 1814-03-01. Generaladjutant 1816-01-09. Avsked på begäran 1819-11-16. LVA 1831-12-14. Vald till preses för ett år i LVA 1841-04-07. CXIVJ:sM 1854. KmstkVO 1858-04-28. Tecknare. [5] Framstående politiker. Död 1874-11-12 på Nynäs i Bälinge socken, Södermanlands län, utan

efterlevande söner.

Gift 1815-07-27 på Nynäs med sin broders svägerska, stiftsjungfrun friherrinnan **Sofia (Sophie) Ulrika Bonde**. Född 1787-11-02. Död 1867-02-13. Dotter av en av rikets herrar överkammarjunkaren Carl Göran Bonde, adopterad friherre Bonde, nr 20 (Fam 1:2), och Agneta Sofia Hildebrand, nr 1357 (Fam 3:2). Sophie Bondes personarkiv med bland annat korrespondens med flera ut släkten Anckarsvärd finns på Riksarkivet.

Barn:

Carl Michael. Född 1817-09-05 i Stockholm. Död 1838-11-23 [8] i Stockholm.

Eva Sophia Charlotta. Född 1819-01-10 på Bysta i Askers socken, Örebro län. Död 1887-12-08 på Tidö gods i Rytterne socken, Västmanlands län (Bälinge socken, Södermanlands län [3]).

Gift 1842-08-04 på Bysta med statsrådet och chefen för Finansdepartementet, **Johan August Gripenstedt, friherre Gripenstedt**, nr 402 (Fam 4:1). Född 1813-08-11. Död 1874-07-13.

Hedvig Ingeborg Augusta. Född 1819-12-20. Död 1821-11-21 på Bysta i Askers socken, Örebro län.

Agneta Carolina Ulrika. Född 1821-01-19 på Bysta i Askers socken, Örebro län. Död 1903-12-21 på Värnanäs i Halltorps församling, Kalmar län, [3] och slöt kommendörsätten på spinnsidan.

Gift 1847-07-15 i Askers socken, Örebro län, [3] med kaptenen **Carl Axel Mannerskantz**, nr 2082 A (AFam 2:1). Född 1809-11-27. Död 1888-01-05.

Maria Johanna Gustava. Född 1822-08-18 på Bysta i Askers socken, Örebro län. Död 1881-05-13 på Signhildsberg (nu Signesberg) i Håtuna socken, Uppsala län.

Gift 1850-09-26 på Karlslund i Långbro socken, Örebro län, med, majoren, friherre **Hans Henrik von Essen**, nr 158 (Fam 4:4). Född 1805-10-25. Död 1872-12-10.

Litteraturförteckning

[1] Riddarhusarkivet, *Stamtavlorna, 2:a redaktionen*.

[2] Riddarhusdirektionen, *Sveriges Ridderskap och Adels kalender*, 1854-.

- [3] *Aktuell födelse-, vigsel- eller dödbok i berörd församlings kyrkoarkiv.*
- [4] Riksarkivet, Svenskt biografiskt lexikon, 1917–.
- [5] Riddarhusarkivet, *Samlingen biografica.*
- [6] Genealogiska föreningen, *Släkt och hävd*, 1950–.
- [7] Sveriges släktforskarförbund, Supplement till Den introducerade svenska adelns ättartavlor, ursprungligen utgivna av Gustaf Elgenstierna, C. Szabad, Red., Solna: Svärd & Söner Tryckeri AB, 2008.
- [8] G. Elgenstierna, Den introducerade svenska adelns ättartavlor, tillägg och rättelser, vol. IX, Stockholm: Norstedt, 1936.
- [9] J. A. Almquist, Bergskollegium och Bergslagsstaterna 1637-1857, Stockholm: Norstedt, 1909.
- [10] Kungliga biblioteket, *Klerckerska samlingen.*
- [11] C. Hulthander, Biografiska anteckningar från Carlberg 1792-1892, Norrköping, 1892.
- [12] G. Anrep, *Anreps Ättartaflor, anteckningar i G. Trolles interfolierade exemplar (dep på RH).*
- [13] G. Elgenstierna, Den introducerade svenska adelns ättartavlor, anteckningar i Riddarhusgenealogens exemplar.
- [14] G. Elgenstierna, Den introducerade svenska adelns ättartavlor, anteckningar i Otto Waldes exemplar.
- [15] Svenska Släktkalendern, 1912-.
- [16] Riddarhusarkivet, *Wadstena Adliga Jungfrustifts Matrikel*, 1747 -.